

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

§. 4. De Quarta unione reliquarum potentiarum cum Deo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

II. Ex hac porro unione sequentes plerumque affectus non sine ingenti animæ emolumento ac solatio sequuntur. 1. *Admiratio* majestatis, aliarumque perfectionum divinarum. 2. *Gaudium* singulare de excellentia & operibus DEI. 3. *Laus & gratiarum actio* pro tot donis, cum desiderio eum videndi, possidendi, honorandi, & obediendi, optando, ut omnes illum agnoscant, ament, eique serviant. 4. *Zelus* fervens divinæ gloriæ & salutis animarum. 5. *Fiducia* specialis de bonitate & providentia DEI, cum timore filiali, ne quid committat, per quod tantam Majestatem offendat, aut omnino ab ejus amore separetur.

§. IV.

De quarta unione reliquarum potentiarum cum DEO.

I. Inter alia Ascetarum axiomata illud non postremum censei debet, quo dicunt, amorem operibus magis, quam verbis declarari; nam, ut sapienter S. Gregorius in hom. quadam advertit, *nunquam est amor DEI otiosus; operatur enim magna, si est; si autem operari renuit, amor non est.* Hinc & S. Joannes 1. c. 3. hortatur: *Filsoli, non diligamus verbo, neque lingua, sed opere & veritate;* ut scilicet DEVM non tantum ex toto corde & anima, sed ex totis viribus etiam diligamus, id est, quidquid per exteriores sensus & membra loquimur, & operamur, id ipsum quoque ad purissimum DEI amorem ordinemus; sic enim in ipsis etiam moribus & virtutibus DEO assimilabimur, dum scilicet, sicut ipse omnia ad extra propter se perfectissimo modo operatur; ita nos quoque, quæcunque opera ex ejus voluntate suscepta omni possibili diligentia ac perfectione propter ipsum suscipimus & exequimur. Et hoc nempe est, quod Cant. 8. Sponsæ indicavit, dum non solum ab eadem ut signaculum super eor, sed etiam super brachium poni voluit, ut scilicet ex hoc disceret Sponsa, amorem suum non tantum affectivum, sed etiam effectivum esse, & in opus prodire debere.

II. Quare qui hanc quartam & perfectissimam unionem sequi cupit, tria in universis suis operibus præstare studeat. Ut, sicut DEVS omnia opera sua *ordinatè* admodum peregit,

git, sex diebus ea creando, cum tamen unico momento
 Mundum condere potuisset; ita ipse quoque omnia
 sua bene ordinet, & illi soli operi, quod DEVM tunc
 sive per Superiorum præceptum, sive per legum præcepta
 sive per occultas inspirationes cognoverit, totum animi
 virésque magna cum libertate applicet; hoc enim est,
 Thoma Kemp. l. 3. de imit. c. 26. opus perfecti viri, nunc
 ab intentione cœlestium animum relaxare, & inter
 curas quasi sine cura transire, non more torpentis, sed
 gativâ quâdam liberâ mentis. 2. Vt, sicut DEVS
 versis operibus suis Ideam sibi perfectissimam in
 descriptam proposuit, & eidem opera sua sic conformata
 dum eadem ipse examinavit, deprehenderit valde
 na; ita & ipse Homo singularum suarum actionum
 perfectissimam proponat, & eam, quàm studiosissime
 imitari studeat. Talem autem Ideam vel ipsa natura
 nis, aut Regula Ordinis dicat, aut ipse Christus, qui
 perfectissima Idea omnis sanctitatis ac perfectionis, crea-
 docuit. Hinc & ipse Pater æternus cum velut Ideam
 proposuit dicens: *Hic est Filius meus dilectus, in quo
 complacui; ipsum audite.* Certè hæc potissima Incenti-
 Christi causa fuit, teste S. Laurentio Justiniano serm.
 Cruc., quatenus per assumptum hominem documentum
 berrima tribueret DEVS, quibus peccator Homo am-
 peraret dona, deformatam reformatet imaginem, &
 stem, à qua elongaverat multum, remearet ad Patrem
 rectè S. Gregorius ep. 1. de perf. Christ. dixit: *Quis
 sua Pictor est, & Artifex huius voluntas, coloris
 virtutes, exemplar Christus esse debet.* Unde omnis
 tus tam longè abest à vera virtute, quàm longè est
 ma, quam verbo & exemplo commendavit Christus
 in carne, quemadmodum S. Bernardus serm. 4. de
 qui & sapienter advertit, Christi amorem & imitationem
 compendiosissimam viam ad perfectionem alle-
 Summa, inquit, *felicitas nostra est divinæ similitudinis
 cipatio, ad quam pervenimus, si DEVM cor à m
 ergo similis DEO fieri cupis, videndo DEVM, sicut
 nam, ut ei similis fias, videndo eum, sicut pro te factum
 per imitationem sacræ Humanitatis ad similitudinem*

summa Divinitatis. Hinc ad eandem imitationem Fratres suos serm. 3. in natal. Dom. adhortans, novum argumentum usurpat dicens: *Obsecro vos, dilectissimi, considerate diligentius, quantum fecerit DEVS pro vestra exhortatione & salute, ne infructuosus in vobis inveniatur sermo tam vivus & efficax, sermo fidelis, & omni acceptione dignus, sermo non tantum oris, quàm operis. Putatis, Fratres, parùm mihi molestum esse, si hoc ipsum verbum, quod nunc loquor ad vos, vacuum, & sine aliqua utilitate deperire in cordibus vestris nõsem? & quis sum ego, aut quis est sermo hic meus? si hunc tantillum vocis laborem inutilem esse doleret Homo pusillus, imò & nihil; quàm iustus indignabitur Dominus Maiestatis, si tantam eius operam nostrà aut duritià, aut negligentia contingat evacuari? avertat hoc à servulis suis, qui pro eorum salute induere dignatus est formam servi. Simus ergo ut Christus, inquit S. Gregorius Nazianz. Orat. 40. in Pasch. quoniam ipse quoque sicut nos; efficiamur Dei propter ipsum, quoniam ipse quoque propter nos Homo factus est. 3. Ut, sicut DEVS statim post creationem Mundi, examinavit opus suum, ita & Asceta frequenter se super Actiones suas reflectat, eumque in finem non tantum post ipsam actionem, sed etiam in quotidianis suis examini-bus, & hebdomodariis, mensurisque recollectionibus inquirit, quantum ab Idea proposita recesserit, & quomodo errorem à se commissum emendare velit.*

CAPUT II.

DE TERMINO VIÆ UNITIVÆ.

I. **E**T si ex iis, quæ in prioribus §§. dicta sunt, satis colligi posset, quis sit terminus viæ unitivæ, scilicet quadruplex unio ibidem explicata. Ut tamen etiam hic terminus sub uno nomine compendiosius & clarius proponatur, placet & hoc subsidio Ascetice studiosum non defraudare.

II. Aio itaque, Terminum supremæ viæ unitivæ esse *perfectam amicitiam cum DEO*: cujus typus erat amicitia inter Jonatham & Davidem contracta, de quibus 1. Reg. 18. licitur, quòd Jonathas dilexit David quasi animam suam, quia anima illius erat agglutinata animæ David; hinc & excolliavit se Jonathas tunicâ suâ, quâ erat indutus, & dedit eam David,